

2021. március 16. - 1457. március 16-án, úgy estefelé, a budai várban a Friss palota előtti Szent György téren dolgozott a hóhér.

Tán nem értette a dolgát, tán nem akarta érteni, vagy Isten nem akarta, hogy értse, de Hunyadi László fejét csak a negyedik csapással sikerült elválasztania testétől.

A hagyomány úgy tartja, hogy harmadik csapása után László úr még talpra állt. A szokásjog értelmében, a királynak, V. Lászlónak kegyelmet kellett volna adnia. Ha valakit a bakó harmadik vágása sem „segít át” a másvilágra, az távozhat szabadon. V. László azonban parancsolt és a bakó ismét lesújtott...

Hunyadi János fia nem menekülhetett!

A koncepció per nem 20. századi találmány. Már Károly Róbert királyunk gondoskodott róla, hogy a családja és az ellene merényletet megkísérlő – mellesleg a helyszínen kardélre hányt – Zách Feliciánt - és nem mellesleg: egész családját – „pártatlan” bírói tárgyalás után ítélik halálra.

V. László maga sem lehetett oda különösebben a Hunyadiakért, és akadt a környezetében bőven főúr, aki még bízta is. Akadt elég irigye a Hunyadi-családnak, sokaknak nem tetszett Hunyadi János vaskezű politikája. És a törökverő fia miért lenne más?

Lászlónak a napi politikán kívül is akadt baja a Hunyadiakkal: A történet a régi időkben, még a király születése előtt indult, Cillei Ulrikkal, a király nagybátyjával, gyámjával.

Az ellenségeskedés Cillei Ulrik gróf és a Hunyadiak között 1443-ben kezdődött. Elhunyt II.

Tvrtko király, az így megüresedett bosnyák trónra Cillei szeretett volna rátelepedni. Ezt viszont Hunyadi János ellenezte. Nem akart ekkora urat a szomszédba, a déli végekre...

A derék Cillei gróf, Magyarország egyik leghatalmasabb ura, Cillei Borbála királyné unokaöccse, Luxemburgi Erzsébet magyar királyné unokatestvére, tanácsadója és legfőbb bizalmasa, valamint a férjének, Habsburg Albert csehországi helytartója volt. Albert király halála után, a bekövetkező trónöröklési harcokban az özvegy Erzsébet pártjára állt, aki az ő tanácsára lopatta el a Szent Koronát, hogy fiát, a későbbi V. Lászlót királlyá koronázhassák.

V. László 1440. február 22-én született, négy hónappal apja halála után, az első Habsburg királyunk, Albert fiaként. Édesanyja, Luxemburgi Erzsébet előrelátóan már csecsemőként, 1440. május 15-én megkoronáztatta, ugyanis a magyar rendek inkább Jagelló Ulászlót szerették volna a trónon látni. A koronázás egyébként teljesen törvényes volt, mindenben megfelelt az akkori szokásjognak, tehát Fehérvárott, a magyar Szent Koronával és Szécsi Dénes, az akkori esztergomi érsek közreműködésével történt. A Szent Koronát természetesen

nem tették az alig három hónapos csecsemő fejére. Cillei Ulrik tartotta a gyermek feje fölé. És ettől kezdve „ott lebegett árnya” a király feje felett.

A helyzet fokozása érdekében azért a trónkövetelő Ulászló is megkoronáztatta magát, 1440. július 17-én, Szintén Fehérváron, szintén Szécsi Dénessel – akit melleleg mindenféle vidám fenyegetésekkel vettek rá a ceremóniára -, de nem a Szent Koronával, hanem egy, Szent István ereklyetartójáról leszerelt koronával. Ez tehát nem számított törvényesnek, de ez senkit nem akadályozott meg abban, hogy a két király hívei polgárháborút kezdjenek. Felmerült ugyan az az ötlet, hogy Ulászló vegye feleségül Albert özvegyét és így egy huszárvágással megoldódott volna a vita, de ez Luxemburgi Erzsébet ellenállásán megbukott.

A polgárháború - amire rettentő nagy szüksége volt az országnak, hiszen csak egy hódításra kész világbirodalom, a török, mozgolódott a határoknál – békésen folydogált és a közben megkötött béke ellenére, csak Ulászló halálával ért véget. 1444. november 10-én, a szomorú emlékezetű várnai csatában elesett a király. Hunyadi János kevés veszített csatáinak egyike volt ez... Bár az is tagadhatatlan, ezúttal Ulászló számított a főparancsnoknak.

A polgárháború véget ért, de a török veszély nagyobb lett, mint valaha.

A világhódító terveket szövögető oszmán szultán serege azonban csúfos vereséget szenvedett Nándorfehérvárnál. De nagy ára volt a diadalnak... A vár ostroma után, pestisjárvány tört ki a katonai táborban, a betegséget a törökverő Hunyadi is elkapta. És ebben a csatában nem győzhetett... 1456. augusztus 11-én Zimonyban elhunyt.

Mindenki természetesnek vette, hogy minden rangja, birtoka, a Hunyadi-klán vezetése idősebbik fiára, Lászlóra, a temesi főispánra, horvát bánra száll. Talán csak Cillei Ulrik – és ebből kifolyólag bábja: V. László – gondolta másképp. Cillei elérte, hogy az az 1456. októberi futaki országgyűlésen őt válasszák Magyarország kormányzójává.

Hunyadi László, aki immár a Hunyadi család feje és a párt vezetője lett, viszont kiharcolta, hogy az apja által kezelt királyi vagyonról nem kellett elszámolnia. Cserébe megígérte, hogy Nándorfehérvárat átadja a királynak.

V. László 4000 fegyveressel és persze: Cillei Ulrikkel, 1456. november 8-án érkezett meg Nándorfehérvárra. Hunyadi László élt a gyanúperrel, hogy ekkora sereggel nem szokás látogatóba menni és ezért csak a királyt, Cilleit és néhány kísérlőjüket engedte be a várba. Ott viszont térden állva nyújtotta át a királynak a vár kulcsait...

És eljött a másnap, a végzetes november kilencedike. A király reggel misére ment, Cillei Ulrik elkísérte. Csak a mise után tett eleget Hunyadi László meghívásának, miszerint: ugyan már, hányják-vessék meg a dolgokat, senkinek sem hiányzik, hogy ismét polgárháborúba bonyolódjon az ország.

Az ifjú Hunyadi Cillei szemére vetette mesterkedéseit, hogy bábót csinált a királyból, hogy továbbra is áskálódik a Hunyadiak ellen. Szó szót követett, aztán jöttek a keményebb érvek is. A feljegyzések szerint először Cillei rántott kardot és vágott Hunyadi László felé. Az pusztán kézzel védekezett, gyűrűjén elcsúszott a kard, csak a kezét sebezte meg. A csatazajra Hunyadi-hívek rontottak a szobába és nem sokat kérdezősködtek. Levágták Cilleit. Egy király nagybátyját megölni meglehetősen „rossz ómen”. Ezt azért többnyire a szívükre veszik az uralkodók...

V. László miután megtudta a történeteket, mégis büntetlenséget ígért Hunyadi Lászlónak, valamint azt is megígérte, hogy megkapja apja valamennyi tisztségét. Ha pártatlan szemmel nézzük, nem is igen tehetett mást: ott ült a Hunyadiak várában, katonákkal körülvéve, az ő serege meg a váron kívül...

Második ígétét hazatérőben tette, Szilágyi Erzsébetnek. Temesváron találkozott a

nagyasszonnyal. Az ő kéréseinek ismét csak tanácsos volt engednie. Hiszen Hunyadi János özvegyének egyetlen szemvillanására ezek ugrottak... És, ha ez nem lett volna elég, még mindig ott volt a nagyasszony bátyja, Szilágyi Mihály, aki nem a türelmes béketűrő természetéről híresült el. Hiszen később Hunyadi Mátyás királlyá választásakor is néhány ezer lovassal érkezett, hogy a magyar urak el ne tévesszék véletlenül, kire kell szavazniuk. Az ifjú király persze, hogy itt is megígérte: a két Hunyadi fiún nem áll bosszút.

Hajlékony természetű ifjú volt, mindig afelé hajlott, akivel éppen beszélt...

A többi már, ahogy mondani szokás: történelem.

Kevés olyan ember akadt a történelemben, akinek a politikai ígéreteire alapozni, a szavára adni lehetett volna. V. László nem tartozott ezek közé.

Bár beszélnek, hogy Hunyadi János meghagyta fiainak, soha semmilyen körülmények között ne menjenek egyszerre a királyi udvarba, egyikük mindig maradjon távol, a két fiú mégis együtt érkezett Budára, a király hívására.

És László ment a vérpadra, Mátyás pedig a tömlöcbe. A király annyira „megkedvelte” rabját, hogy magával vitte Bécsbe, majd onnan Prágába, ahonnan igencsak nehezen szabadulhatott a későbbi nagy magyar király...

Források: Wikipédia; Szalay József-Baróti Lajos: A magyar nemzet története; Rubicon.hu; Mult-kor.hu; Mnl.gov.hu; Doksi.hu;